

**Навчальна дисципліна «ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ»
Факультет: Економічний**

Статус: нормативна та варіативна

Курс: 5

Семестр: 9, 10

Кількість залікових кредитів ECTS - 3

Попередні умови вивчення: навчальні дисципліни – «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Фіскальний контроль», «Бюджетна система», «Казначейська справа», «Бюджетний облік та звітність», «Податкова система».

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета: вивчення сутності державного фінансового контролю його видів, форм й методів та прикладного змісту суб'єкту, об'єкту і предмету контролю. Засвоєння основних аспектів планування, організації та здійснення контрольної-ревізійної роботи. Оволодіння прийомами і способами систематизації, узагальнення, оформлення та реалізації результатів контрольних заходів щодо різних суб'єктів і об'єктів державного фінансового контролю. З'ясування концептуальних основ професійної етики ревізорів та їхніх прав, обов'язків і відповідальності, встановлених чинним законодавством України. Узагальнення досвіду міжнародних інституцій з питань фінансового контролю.

Завдання: вивчити теоретико-методологічні основи побудови, організації й функціонування державного фінансового контролю на різних рівнях управління державними ресурсами, зокрема державними фінансами; з'ясувати правові засади функціонування державного фінансового контролю та вивчити основні завдання, повноваження та функції суб'єктів державного фінансового контролю в Україні; дати вірне розуміння основних аспектів організації та методики здійснення контрольної-ревізійної роботи щодо різних суб'єктів і об'єктів державного фінансового контролю щодо того чи іншого предмету контролю, урахування досвіду міжнародних інституцій з питань фінансового контролю; показати можливі напрями застосування набутих теоретичних знань і практичних навичок для виконання контрольних заходів.

Предмет: якісна характеристика функціонування системи державного фінансового контролю, що полягає у всебічному охопленні всіх сторін і зв'язків множини елементів більш низького порядку, які знаходяться у внутрішньо обумовлених відношеннях і ієрархічних зв'язках між собою, та формуванні відповідної системи більш високого порядку, здатної до саморозвитку.

ПРОГРАМА:

Розділ 1. *Сутність та підгрунття державного фінансового контролю: об'єктно-предметна сфера, види, форми, методологія.* Сутність та завдання державного фінансового контролю. Предмет та об'єкти державного фінансового контролю. Види, методи та форми державного фінансового контролю. Законодавче підгрунття здійснення державного фінансового контролю. Досвід міжнародних організацій з питань фінансового контролю та представництво України в них. Теоретико-законодавче підгрунття визначення фінансових інституцій держави суб'єктами державного фінансового контролю та державними органами окремих фінансових повноважень. Завдання та функції суб'єктів державного фінансового контролю.

Розділ 2. *Діяльність та взаємодія суб'єктів державного фінансового контролю.* Етапи становлення Державної фінансової інспекції України. Механізм складання і затвердження планів контрольної-ревізійної роботи Держфінінспекції. Методи проведення Державною фінансовою інспекцією фінансового контролю. Застосування зустрічних звірок. Діяльність органів Державної фінансової інспекції у складі ревізійних комісій господарських організацій, у яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків статутного капіталу. Заходи впливу Державної фінансової інспекції під час здійснення контролю та за його результатами. Моральні принципи професійної діяльності працівників Держфінінспекції. Розвиток та формування контрольної діяльності Рахункової палати. Порядок організації та методи і напрямки контролю Рахункової палати. Методологічний інструментарій контрольної-ревізійної діяльності Рахункової палати. Повноваження за результатами контрольної діяльності Рахункової палати. Загальний механізм контролю Казначейства України. Застосування контрольної механізму Казначейством України. Історичні передумови створення та етапи функціонування внутрішнього державного фінансового контролю в Україні. Різновид здійснення внутрішнього державного фінансового контролю в Україні та його законодавче підгрунття. Взаємодія суб'єктів державного фінансового контролю та державних органів окремих фінансових повноважень. Роль правоохоронних органів у заходах з державного фінансового контролю та їх взаємодія з суб'єктами державного фінансового контролю.

Розділ 3. *Розвиток та удосконалення системи державного фінансового контролю.* Визначення напрямів розвитку та удосконалення системи державного фінансового контролю. Теоретико-методологічні підходи до вдосконалення системи державного фінансового контролю. Концептуальний (стратегічний) розвиток системи державного фінансового контролю та її окремих складових. Законодавчі ініціативи суб'єктів влади та державного фінансового контролю щодо удосконалення державного фінансового контролю.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Государственный финансовый контроль : учебник для вузов / С. В. Степашин, Н. С. Столяров, С. О. Шохин, В. А. Жуков. – СПб. : Питер, 2004. – 557 с.
2. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М.М. Коцупатрий. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 424 с.
3. Державний фінансовий контроль: навч. – метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Н.С. Вітвицька, І.Ю. Чумакова, М.М. Коцупатрий, М.Т. Фенченко. – К.: КНЕУ, 2003. – 408 с.
4. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан [та ін.]. – К. : АВТ, 2004. – 424 с.
5. Дікань Л. В. Контроль і ревізія : навч. посіб. / Л. В. Дікань. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 327 с.
6. Рябухин С.Н Аудит эффективности: учебник/С.Н. Рябухин; Акад. труда и соц. отношений. – М. : Издательский дом «АТИСО»; ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 602 с. – (Высшее проф.. образование)
7. Хмельков А.В. Державний фінансовий контроль: Навчальний посібник/ А. В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.
8. Хмельков А.В. Державний фінансовий контроль: Практикум / А.В. Хмельков. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – 276 с.
9. Шевчук О.А. Державний фінансовий контроль : навч. посібник / О.А. Шевчук. – К. : УБС НБУ, 2014. – 418 с.;

Форми та методи навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальні завдання, курсова робота.

Форми організації контролю знань, система оцінювання:

Поточний контроль: усне опитування на семінарських заняттях, лекціях; письмові контрольні роботи за розділами програми курсу.

Підсумковий контроль: письмовий залік (10 семестр);
письмовий екзамен (9 семестр).

Оцінювання здійснюється за чотирьох бальною шкалою та шкалою ECTS. Критерії оцінювання знань наведені в робочій програмі.

Навчально-методичне забезпечення: НМКД – програма навчальної дисципліни; навчальні видання: навчальний посібник і практикум; матеріали до семінарських занять та самостійної роботи; комплекти завдань для

контрольних робіт; завдання до письмового заліку; методичні вказівки щодо виконання курсової роботи; методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи; екзаменаційні білети.